

JORNADES TEA - Setembre 2013
LES FAMÍLIES D'INFANTS AMB TEA

Maria Soliva
Sílvia Martínez
Isidro Raya

UNA MIRADA SISTÈMICA A L'INFANT I LA SEVA FAMÍLIA

L'infant sense els seus pares no existeix.

La relació pares-fills és el vincle més poderós, l'infant és i se sent part d'ells.

La nostra mirada a l'infant és la mirada a ell i els seus pares.

Quan mirem l'infant mirem a ell i el seu sistema familiar.

L'infant necessita una ,mirada amorosa a ell i la seva família, sobretot als seus pares.

Una mirada amorosa vol dir, una mirada oberta, lliure de judicis, respectuosa, per molt que els pares que siguin diferents a nosaltres(mestres, educadors, psicopedagogs...) en el fer i el pensar.

La mare i el pare son per l'infant el seu temple, el seu tresor més preat.

L'infant per sentir-se bé a l'escola necessita aquesta mirada per part nostre: mestres, educadors, psicopedagogs.

El mestre, per establir vincle amb l'infant ha de sentir que acull als pares en la teva mirada.

Els infants a l'escola es troben en dos sistemes, el seu sistema familiar i el sistema escolar.

Per l'infant, el sistema familiar és el més fort, el més gran. Per poder confiar amb el sistema escolar

l'infant ha de sentir que aquest respecta el seu sistema familiar, d'alguna manera reconeix que per l'infant, és el més important.

Qualsevol judici o exclusió cap els pares i la seva família, l'infant ho reb com un judici o un rebuig a ell mateix i dificulta la relació vincular mestra-infant.

UNA FAMÍLIA AMB UN INFANT AFECTAT D'UN TEA.

Ens arriba una família amb un infant afectat d'autisme, amb més o menys grau.

Com estan, com es senten?

Es molt probable que estiguin en procés de dol, procés de dolor, dolor de tenir un infant amb dificultats greus.

Estant vivint una pèrdua important en relació a l'infant que ells esperaven.

Estant immensos en un procés de dolor, dolor pel que saben, veuen, intueixen... que quelcom greu esta afectant el seu fill o filla.

Pot ser un procés confús ja que el diagnosi d'autisme no sempre és molt evident.

Poden haver passat per diferents experiències i vivències sobre allò que ells mateixos veuen, senten o intueixen, també sobre allò que metges i/o terapeutes els han dit: paraules, diagnosis....

La paraula autisme pesa. La idea que una família pot tenir sobre l'autisme pot ser molt diferent segons les pròpies experiències i segons el coneixement previ. Sempre, però, porta a una idea de quelcom greu.

Els pares estant en un procés emocional de confusió, de ball emocional, de reelaboració de les seves expectatives, de la seva realitat.

POSSIBLES RESPOSTES EMOCIONALS DE LA FAMÍLIA EN EL PROCÉS DE DOL

Es poden donar diferents respostes emocionals les quals poden manifestar-se aïlladament o totes a la vegada.

Respostes de negació: És impossible per uns pares encaixar un diagnosi d'autisme, hi ha un procés emocional que pot durar més o menys, en el qual sovint hi ha una fase de negació on miren de cercar alternatives que puguin explicar el que està passant d'una altra manera, per exemple, agafar-se a símptomes menors: “és un trastorn o retard de llenguatge”, “és tossut”, “és tímid”, “li costen els canvis”, “és com el pare/la mare”...

En aquesta fase, també poden manifestar una hiperactivitat en cercar explicacions i informació: internet, consultes a diferents professionals. Com si el saber o el coneixement pogués compensar el dolor. És en tot cas, és una fugida del dolor.

Respostes d'enuig, de ràbia: Es cerquen culpables o entorns poc adequats.

Poden desconfiar del que fa el mestre o el comportament d'altres infants. També poden estar enfadats o crítics amb el sistema sanitari perquè ha fet poc o ha fet massa.

Respostes de tristesa i/o depressió: Amagant-se. Delegant funcions. Dificultat en sostenir algunes informacions.

Fase de reelaboració: Comença quan ja han pogut sentir i expressar el ball emocional per a defensar-se del dolor.

En aquesta fase, poden parlar del tema amb serenitat. No els costa preguntar ni demanar ajuda. Rarament podem trobar famílies que a P3 estiguin ja en aquesta fase.

COM EL/LA MESTRE/A POT AJUDAR A LA FAMÍLIA D'UN INFANT AMB TEA.

Mirada al cor de la família.

És una família que està patint, més enllà del que diguin i facin. Respectar al seu dolor expressat de diferents maneres, sense judicis.

Respecte el procés emocional.

Entendre que estan on estan i que no poden anar més de pressa. Oferir-los espai de contacte diàriament i d'entrevista formal només per escoltar-los.

Alerta a pensaments del tipus: “els pares no ho accepten” o “els pares no ho volen veure”.

Els pares fan el que poden i cadascú necessita temps diferents per elaborar el dol.

No fer sentir culpables als pares de les conductes de l'infant: si pega, mossega, crida, no fa cas..

No cal informar-los cada dia del que no va. Només quan pugui afectar a altres famílies (mossegada...)

Situar-se en el lloc adequat

Soc el/la mestre/a. No soc la mare, ni la psicopedagoga, ni la terapeuta, ni el metge.

Respectar les funcions i el lloc de cadascú.

Parlar del nen/a des de la visió de l'aula i l'escola.

La funció com a mestre és procurar que l'infant estigui el més bé possible a l'aula i que la família confii en que estimem el nen i posem la nostra professionalitat al seu servei.

No podem “curar” a l'infant, ni diagnosticar, ni aconsellar a la família del que han de fer a casa si no ens ho demanen explícitament.

Cura personal i professional

Tenir un infant TEA a la classe ens pot enriquir personal i professionalment. És un procés d'aprenentatge. Pot no ser fàcil.

Ens mou emocions: sentiments de sobreprotecció i/o de rebuig.

Observar les emocions sense sentir-se culpable de sentir-les, som persones, sentim i tenim emocions.

Ens situa en una situació de vulnerabilitat professional. No saber que fer.

Si cal, hem d'acceptar els nostres límits.

Deixar-se cuidar i demanar ajuda: als companys, a l'escola, als especialistes.

Si la mestra necessita ajuts i/o recursos, demanar-ho a l'escola, mai als pares.

**SER MESTRES D'UN INFANT AMB TEA ÉS UNA OPORTUNITAT
PER ENRIQUIR-NOS PERSONAL I PROFESSIONALMENT.**